

ΑΥΤΟΧΘΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

του Στυλιανού Κ. Αρίστωνος

1. ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ο Ελληνισμός ή εθνικός Ελληνισμός είναι η ιθαγενής πολιτιστική και θρησκευτική παράδοση της Ελλάδος, όπως κι η κοσμοαντίληψη και εθνική συνείδηση των αρχαίων και μεσαιωνικών Ελλήνων (Πλήθων, Μάρουλος κ.ά.). Ο όρος «ελληνισμός» χρησιμοποιείται ήδη από τα αρχαία χρόνια για να περιγράψει τον ελληνικό τρόπο ζωής, τη θρησκεία, κοσμοαντίληψη και γλώσσα των Ελλήνων. «Ελληνισμός» και «Ελληνική θρησκεία» είναι συνώνυμες λέξεις, παρά την κατάχρησή τους στην τρέχουσα γλώσσα. Ο όρος ελληνισμός «αναφέρεται στη θρησκεία της αρχαίας Ελλάδας που προσπάθησε να αναβιώσει ο Ρωμαίος αυτοκράτορας Ιουλιανός» (Barbara Jane Davy: *Introduction to pagan studies*, σελ. 156, Λάνχαμ/Μέριλαντ 2007). Η ίδια η λέξη «ελληνισμός» σημαίνει «των Ελλήνων [...]». II. χρήση ενός καθαρού ελληνικού στίλ και ιδιώματος [...]» (Henry George Liddell/Robert Scott: *A Greek-English Lexicon*, σελ. 536, 9η έκδ., Νέα Υόρκη 1996). Στην Αρχαιότητα ο όρος «χαρακτήριζε την γνώση της ελληνικής γλώσσας, και επί πλέον την υιοθέτηση της ελληνικής κουλτούρας και θρησκείας» (Heinz Heinen: *Geschichte des Hellenismus*, σελ. 9, Μόναχο 2003). Ο αυτοκράτορας Ιουλιανός ήταν ο πρώτος που εισήγαγε τον όρο ως επίσημη ονομασία της ελληνικής θρησκευτικής παράδοσης, «επειδή αυτή δεν περιοριζόταν στη θεολογία, αλλά περιλάμβανε ολόκληρη την παιδεία και τον πολιτισμό που διαμόρφωσαν οι Έλληνες, καθώς και τις ηθικές και θεσμικοπολιτικές αντιλήψεις τους» (Marion Giebel: *Kaiser Julian Apostata*, σελ. 8, Ντίσελντορφ 2006). Οι όροι Ελληνικός πολυθεϊσμός, Ελληνική παράδοση, Ελληνισμός ή ελληνικός Εθνισμός δεν πρέπει να μπερδεύουν τον αναγνώστη, διότι είναι διαφορετικά ονόματα που αναφέρονται στην ίδια παράδοση.

Οι διάφορες ελληνικές λατρείες απαρτίζουν μία εθνική θρησκεία: «Με τον όρο εθνική θρησκεία εννοούμε μια θρησκεία, πνευματικότητα και κοσμολογία που στηρίζεται σταθερά στην παράδοση ενός συγκεκριμένου λαού. Κατά την άποψη μας, αυτό δεν περιλαμβάνει τις σύγχρονες αποκρυφιστικές ή αριοσοφιστικές θεωρίες/ιδεολογίες, ούτε τις συγκρητιστικές νεο-θρησκείες» (Ευρωπαϊκό Συνέδριο Εθνικών Θρησκειών, ECER). Η ελληνική θρησκεία είναι επομένως μια εθνική θρησκεία. Οι «εθνικές θρησκείες» δεν έχουν ιδρυθεί, αλλά αναπτύχθηκαν παράλληλα με τα έθνη τους. Με τον όρο ελληνική θρησκεία «εννοούμε το σύνολο των <νομιζομένων> των Εθνικών (δηλαδή μη χριστιανών) Ελλήνων του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος, για τον Κόσμο, για τους Θεούς, για την εκδηλωμένη φύση, για τα ζώα και τους ανθρώπους». Η Ελληνική θρησκεία είναι «πολυθεϊστική, εθνική, οργανική και, κυρίως, φυσική, δεν έχει δηλαδή ιδρυθεί από έναν ή περισσότερους ανθρώπους, <προφήτες> ή <θεανθρώπους>, αλλά αποτελεί μία δίχως αρχή και τέλος πνευματική συνεξέλιξη με την βιολογική, κοινωνική, πολιτική και πολιτισμική οντότητα του έθνους που λέγεται Ελληνικό» (Βλάσης Γ. Ρασσιάς: «Οι διαφορές της Ελληνικής Εθνικής Θρησκείας από τον Χριστιανισμό», τελευταία πρόσβαση: 15η Μαΐου «2013»). Η Εγκυκλοπαίδεια Μπριτάνικα δίνει τον εξής ορισμό: «Ελληνική θρησκεία: θρησκευτικές αντιλήψεις και πρακτικές των αρχαίων Ελλήνων. Η Ελληνική θρησκεία δεν ταυτίζεται με την ελληνική μυθολογία, η οποία έχει να κάνει με τις παραδοσιακές ιστορίες, αν και αυτά τα δύο συνδέονται στενά μεταξύ τους. Όπως περιέργως για έναν τόσο θρησκευόμενο λαό, οι Έλληνες δεν είχαν μια λέξη για την ίδια τη θρησκεία [με τη σημερινή έννοια της λέξης]: οι πλησιέστεροι όροι ήταν ευσέβεια (<εύσέβεια>) και θρησκεία (<λατρεία>» (Εγκυκλοπαίδεια Μπριτάνικα, λήμμα: *Greek religion*, τελευταία πρόσβαση: 15η Μαΐου «2013»).

Οι Έλληνες αποτελούν ένα έθνος. Ο όρος «έθνος» προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη «έθος» («χαρακτήρας, ιδίωμα, συμπεριφορά, έθιμο») και περιγράφει μία ομάδα ανθρώπων που μοιράζονται κοινό έθος. Έλληνες είναι, επομένως, οι μετέχοντες του ελληνικού έθνους → γλώσσα, θρησκεία, τρόπος ζωής («αὐτίς δὲ τὸ Ἑλληνικόν, ἔδον ὄμαιμόν

τε καὶ ὁμόγλωσσον, καὶ θεῶν ἰδρύματά τε κοινὰ καὶ θυσίαι ἤθεά τε ὁμότροπα», Ηρόδοτος 8.144). Το «ἔθος» εἶναι ὁ εθνοπολιτισμικός παράγοντας συγκρότησης ἐνός ἔθνους καὶ ἐκεῖνο τὸ στοιχεῖο ποῦ ἐπιτρέπει στα μέλη καὶ στις φρατρίες (ομάδες ἀπὸ γένη) τοῦ ἐκάστοτε ἔθνους νὰ ἀλληλοαναγνωρίζονται μεταξύ τους ὡς ἀνήκοντες στο ἴδιο τὸ ἔθνος. Ὁ ἐθνικός ἐλληνικός πολιτισμός ἔχει συγκεκριμένη ἱστορικο-πολιτισμική δομή.

Οἱ Ἕλληνες εἶναι «πολυθεϊστές» ἢ «ἐθνικοί», ὁ Ἑλληνισμός ἀναφέρεται συνεπῶς στον Ἑλληνικό ἐθνισμό. Στην σύγχρονη ἐποχή οἱ Ἕλληνες εἶναι κυρίως γνωστοί ὡς ἐθνικοί Ἕλληνες (→ «Ἕλληνες ὡς πρὸς τὸ ἔθος») ἢ Ἕλληνες Ἐθνικοί (→ «Ἕλληνες τὸ ἔθνος»). Ἄλλοι τους δίνουν διαφορετικά ὀνόματα, διὰ τὰ ὁποῖα ὁμως καλλιεργεῖται ἡ ἐσφαλμένη ἐντύπωση περὶ θρησκευτικῆς κοινότητος, υποβαθμίζοντας ἔτσι τὸ ἔθνος σε θρήσκευμα. Οἱ ἐθνικοί Ἕλληνες εἶναι κατὰ κάποιον τρόπο οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες τῆς νεωτερικότητος. Εἴμεθα Ἕλληνες, τῶν ὁποῖων ἡ ἐθνική συνείδηση συγκροτεῖται ἀπὸ τὴν ἐλληνική θέαση τῶν πραγμάτων, τὸ ἀξιακό σύστημα, τὴ θρησκεία καὶ τὸ ἔθος ποῦ ἀνέπτυξαν οἱ πραγματικοί, ἀβάπτιστοι, ἀρχαῖοι Ἕλληνες. «Ἐθνικός» εἶναι λοιπὸν ὁ κάθε ἕνας «ποῦ ὑπάρχει καὶ συμπεριφέρεται ὡς φορέας μίας συγκεκριμένης ἐθνικῆς ταυτότητος καὶ ἐνός συγκεκριμένου ἔθους» (ΥΣΕΕ, Συχνές Ἐρωτήσεις, Νο. 3). Ὁ αὐτοπροσδιοριζόμενος ὡς (ἐθνικός) Ἕλληνας δηλώνει ἀπλῶς μετέχων τοῦ ἐλληνικού ἔθους (γλῶσσα, θρησκεία, τρόπος ζωῆς). Ὁ Ἑλληνισμός εἶναι λοιπὸν ἕνας τρόπος συμπεριφοράς στο συλλογικό καὶ ἀτομικό ἐπίπεδο. Ἡ ἀναζωογόνηση τοῦ Ἑλληνισμοῦ δὲν στοχεύει στην ἀναπαράσταση ἢ ἐπιστροφή σε ἕνα ἀόριστο παρελθόν, ἀλλὰ στην παλινὸρθωση τοῦ ἀρχέγονου ἐλληνικού ἔθους. Διότι ἡ παλινὸρθωση τοῦ Ἑλληνικού ἔθνους εἶναι μόνον μέσω τῆς παλινὸρθωσης τοῦ ἐλληνικού ἔθους ἐφικτή.

Ἡ γλῶσσα, εὐσέβεια ἢ θρησκεία, ὁ μῦθος, ἡ ἀρετὴ καὶ παιδεία εἶναι οἱ πυλώνες τοῦ ἐλληνικού πολιτισμοῦ. Παιδεία ὀνομάζεται «ἡ διαδικασία τῆς ἐκπαίδευσης τῶν ἀνθρώπων στην ἀληθινὴ τους μορφή, τὴν πραγματική καὶ γνήσια ἀνθρώπινη φύση» (Werner Jaeger: *Paideia: The ideals of Greek culture Τόμος Α: Archaic Greece, the mind of Athens*, σελ. XXIII, 3η ἐκδοση, Ὁξφόρδη 1946). Ἡ ἀρετὴ, ἀπὸ τὴν ἄλλη, χρησιμοποιεῖται ὡς γενικός ὀρος γιὰ τὸ ἐλληνικό ἀξιακό σύστημα, ἐνῶ ἡ ἴδια ἡ λέξη ἀρετὴ σημαίνει «ἀριστεία». Ἡ ἀρετὴ ἦταν καὶ εἶναι «τὸ βασικό ἰδανικό τοῦ συνόλου τοῦ ἐλληνικού πολιτισμοῦ» (Werner Jaeger, σελ. 15). Δὲν μιλάμε λοιπὸν γιὰ μίαν ἀπλή θρησκείαν. Πρόκειται γιὰ μίαν ὀρισμένη μορφή ἀνθρώπινης συνείδησης καὶ καθημερινοῦ βίου, στην διαμόρφωση τοῦ ὁποῖου συμβάλλουν οἱ μῦθοι. Διὰ τῆς μελέτης τῆς μυθολογίας συνάπτουμε σχέσεις με τοὺς θεοὺς καὶ τὸν κόσμον γύρω μας. Χρειαζόμαστε τὴν μυθολογία, προκειμένου νὰ προσεγγίσουμε τοὺς θεοὺς καὶ νὰ κατανοήσουμε τὴν ἐλληνική ψυχή. Ἡ ἐλληνική μυθολογία εἶναι ἡ «ἀντανάκλαση» τῆς πραγματικότητος στη συλλογική ψυχή τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, τὸ κιβώτιο τῶν ἐμπειριῶν καὶ βιωμάτων τους. Ὡς ἐκ τούτου, δὲν ὑπάρχει ἐλληνική κοσμοαντίληψη χωρὶς τοὺς μῦθους μας. Οἱ ἴδιοι μῦθοι δὲν εἶναι ἀπλὰ παραμύθια, ἀλλὰ «ψέματα» ποῦ διδάσκουν μίαν ὀρισμένη ἀλήθεια ἢ ἐμπειρία διὰ τοῦ λόγου. «Κάθε Μῦθος κρύβει μέσα τοῦ ἕναν ἢ πολλοὺς βαθύτατους συμβολισμούς. Ὁ θνητός καλεῖται νὰ τοὺς ἀναζητήσει καὶ νὰ τοὺς ἐρμηνεύσει ἀνάλογα με τὴν ποιότητά του, δηλαδὴ ἀνάλογα με τὴν Κοσμοαντίληψή του καὶ τὴν Παιδεία του» (ΥΣΕΕ, Συχνές ἐρωτήσεις, Νο. 25).

Ἡ ὀρθοπραξία, ἡ πλήρης ἀποκατάσταση καὶ ἀφοσίωση στον αὐτόχθονο Ἑλληνικό πολιτισμό ἀποτελοῦν κοινὰ χαρακτηριστικά ὅλων τῶν ἐθνικῶν Ἑλλήνων, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ ἀν εἶναι Πλατωνικοί, Στωικοί, Ἐπικούρειοι, Πυρρωνικοί ἢ ἀν ἀνήκουν σε μίαν ἄλλη φιλοσοφική σχολή. «Ὁ Ἑλληνισμός συνιστᾷ κατὰ βάθος τὸ εὐγενές μονοπάτι ποῦ προάγει τὴν ἀνάπτυξη τῆς προσωπικῆς ἀριστείας γνωστή ὡς ἀρετὴ. Εἶναι ἕνας τρόπος ζωῆς, λειτουργώντας στον φυσικό κόσμον μέσω τῶν φυσικῶν νόμων μέσα ἀπὸ τὴ λατρεία τοῦ Πάνθεον τῶν θεῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδας, ἐιδικὰ τῶν δώδεκα Ὀλυμπίων, καὶ ἐξετάζοντας τὴ ζωή με βοήθεια τῆς γνήσιας φιλοσοφίας» (HellenicGods). Το ΥΣΕΕ καὶ ἡ ΛΑΒΡΥΣ εἶναι οἱ

κύριες ελληνικές συλλογικότητες. Το ΥΣΕΕ είναι μάλιστα ιδρυτικό μέλος του Ευρωπαϊκού Συνεδρίου των Εθνικών Θρησκειών (ΕΣΕΘ). Ο σκοπός του ΕΣΕΘ «είναι να χρησιμεύει ως ένα διεθνές όργανο που θα βοηθάει ομάδες εθνικών θρησκειών σε διάφορες χώρες και να αντιτάσσεται έναντι των διακρίσεων εις βάρος αυτών.»

Οι εθνικοί Έλληνες διαφέρουν από τους ελληνόφωνους χριστιανούς (→ Ρωμιούς) ως προς την εθνική και πολιτισμική συνείδηση, το αξιακό σύστημα και τη θρησκεία τους. Η ελληνική παράδοση και συνείδηση δεν σχετίζεται με τον ιδεολογικοποιημένο «Ελληνισμό» του Σπυρίδωνος Ζαμπέλιου και Κωνσταντίνου Παπαρρηγόπουλου, ή με ένα εθνοκράτος που για δικούς του λόγους θέλει να λέγεται «ελληνικό», τα κόμματα του ή με όσα υπονοεί η κοινή γνώμη της ρωμαϊκής κοινωνίας όταν αναφέρεται στον «ελληνισμό». Ελληνισμός είναι όλα όσα προέρχονται από τους ίδιους τους Έλληνες. Για το λόγο αυτό ο «Ελληνισμός είναι Φιλοσοφικά επαναστατικός, αφού προτείνει ανοιχτά την αμφισβήτηση και κατάργηση του σύγχρονου τρόπου διαβίωσης ο οποίος στερείται πνευματικότητας και δικαιοσύνης» (ΘΥΡΣΟΣ: 7 Θέσεις Για Τον Ελληνισμό).

Ο Ελληνισμός είναι μία εθνική θρησκεία, κοσμοθέαση και ένας τρόπος ζωής• μία αυθεντική εναλλακτική απέναντι στην «Εσπερία» [1], «Ανατολή» [2] και Ρωμιοσύνη.[3]

1. Χριστιανισμός, κοινοβουλευτισμός, εθνικισμός, διεθνισμός, αποκρυφισμός, «νεοπαγανισμός», New Age.
2. Μονοθεϊσμός, θεοκρατία, μυστικισμός, ερμητισμός, σωτηριολογία, δυϊσμός, μοναχισμός.
3. Βυζάντιο, απολυταρχία, «ελληνοχριστιανισμός», φυλετισμός, αρχαιοκεντρισμός.

2. ΟΙ ΘΕΟΙ

Οι θεοί των Ελλήνων είναι οι γνωστοί θεοί του Ομήρου και του Ησιόδου. Αλλά οι Έλληνες τιμούν επίσης τους Ήρωες, όπως τον Αχιλλέα και Ηρακλή, και τους Δαίμονες (καλοσυνάτα όντα ανάμεσα στους θνητούς και στους αθανάτους).

Οι βασικοί θεοί του ελληνισμού είναι:

- Ζεύς, Δίας ή Ζήνας
- Ποσειδώνας
- Ήρα
- Δήμητρα
- Απόλλων
- Άρτεμις
- Αθηνά
- Άρης
- Αφροδίτη
- Ερμής
- Ήφαιστος
- Εστία

Οι θεοί είναι φυσικά όντα που υπάρχουν εντός του Σύμπαντος, ανεπηρέαστα από το χρόνο και το χώρο. Είναι άφυλες, απρόσωπες, αιώνιες πληθύνσεις του όντως όν που κατέχουν την γνώση και την αθανασία. Ως θείες κοσμικές δυνάμεις είναι αναλλοίωτοι και ασώματοι. Δεν «διαχωρίζονται από την Πρώτη Αιτία ούτε και μεταξύ τους, όπως ακριβώς και οι σκέψεις διαχωρίζονται από το νου» (Σαλλούστιος). Δεν είναι αρχέτυπα, προσωποποιήσεις φυσικών φαινομένων ή πρόσωπα (Jean-Pierre Vernant, W. F. Otto). Η κατοικία ή έδρα των θεών είναι ο Όλυμπος ή τα «μετακόσμια» (κατά τους Επικούρειους). Με τον όρο «Όλυμπος» δεν εννοούμε το γνωστό ομώνυμο βουνό που βρίσκεται μεταξύ της Θεσσαλίας και της Μακεδονίας. Τον Όλυμπο των θεών «οι μπόρες δεν τον βρέχουνε, δεν τον χτυπούν οι ανέμοι, δεν τον πατούν τα χιόνια ασύγγεφη και πάνω βασιλεύει γαλήνη ατελείωτη» (Ομήρου Οδύσσεια, κεφ. 42, ραψωδία ζ'). Οι παλαιοί κάτοικοι της Ελλάδας τους ονόμασαν θεούς, δηλαδή ταξιθέτες, επειδή συνέθεσαν τα διάφορα στοιχεία σε κεκοσμημένο σύνολο. «Θεούς δε προσωνόμασαν σφέας από του τοιούτου ότι κόσμω θέντες τα πάντα πράγματα και πάσας νομάς είχαν» (Ηρόδοτος, 2.52). Ο δε Κόσμος (ως ζώσα ύλη) έχει αναδυθεί «αφ' εαυτού» και είναι αιώνιος. Οι θεοί διατηρούν την κοσμική αρμονία, τη φυσική πολυμορφία και τους φυσικούς νόμους.

Οι Έλληνες θυσιάζουν στους θεούς όσπρια, καρπούς, μέλι, γάλα, κρασί, προσφέρουν θυμίαμα και αρώματα για να τους ευχαριστήσουν για το δώρο της ζωής ή για να τους ζητήσουν μία χάρη, τη βοήθεια τους σε ένα πρόβλημα ή για να αποκτήσουν την εύνοια τους. Τα «πάτρια» (οι τελετές) τελούνται στον οικιακό βωμό, όπου μαζεύονται τα μέλη της οικογένειας για να τιμήσουν τους θεούς και τις προγονικές ψυχές. Οι θεοί δεν έχουν ανάγκη τις θυσίες, αλλά οι άνθρωποι κερδίζουνε διά αυτών την επικοινωνία μαζί τους, την κάθαρση των ψυχών τους και εν τέλει την ευδαιμονία. Οι θρησκευτικές τελετές συνθέτουν τον πυρήνα της ελληνικής ευσέβειας.

«Το πρώτο και πιο σημαντικό φυσικό στοιχείο της Ελληνικής λατρείας είναι ο βωμός χωρίς τον οποίο δύσκολα υφίσταται λατρεία. Ο βωμός αποτελεί την θεμελίωση της αναγνώρισης του θείου και την απόδοση λατρείας σε αυτό εκ μέρους του ανθρώπου σε έναν συγκεκριμένο τόπο. Δεν ταυτίζεται αναγκαστικά με το ιερό, το οποίο μπορεί να είναι ένα δέντρο, μια πηγή, ή ο ίδιος ο τόπος, όμως η απόδοση λατρείας σε αυτό πραγματοποιείται μέσω του βωμού. Ο βωμός στην πραγματικότητα είναι η πύλη που φτιάχνει ο άνθρωπος

ώστε να επικοινωνήσει με το θείο και γι' αυτό λαμβάνει και ο ίδιος ο βωμός τον χαρακτήρα του ιερού. Αν και αποτέλεσμα ανθρώπινης δραστηριότητας, ο βωμός μετά την καθιέρωση του, δεν ανήκει πια αποκλειστικά στον κόσμο των ανθρώπων, αλλά αποτελεί μια γέφυρα που συνδέει τον κόσμο αυτό με τον κόσμο των Θεών» (ΛΑΒΡΥΣ, *Περί Βωμών*).

Η Ελληνική θρησκεία έχει μινωικομυκηναϊκή προέλευση (E. O. James: *The Cult of the Mother-Goddess*, Λονδίνο 1959).

Προτεινόμενη βιβλιογραφία:

Louise Bruit Zaidman: *Η θρησκεία στις ελληνικές πόλεις της κλασικής εποχής*, Αθήνα 2004.

Martin P. Nilsson: *Η πίστη των Ελλήνων*, Αθήνα 1998.

Walter Burkert: *Αρχαία ελληνική θρησκεία: Αρχαϊκή και κλασική εποχή*, Αθήνα 2015.

Λάβρυς: *Ελληνικός πολυθεϊσμός: Οικιακή λατρεία*, Αθήνα 2014.

Ουρανία Ν. Τουτουτζή: *Πολυθεΐα και φιλοσοφία*, Αθήνα 2004.

3. ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ «ΝΕΟΠΑΓΑΝΙΣΜΟΣ»

Η Ελληνική θρησκεία είναι μια εθνική θρησκεία. Ως εκ τούτου, ο Ελληνισμός δεν μπορεί να συσχετισθεί με τον «νεοπαγανισμό» ή τον μονοθεϊσμό γενικώς, κι όμως συγχέεται συχνά με τον «νεοπαγανισμό». Ο «νεοπαγανισμός» είναι ένα νέο θρησκευτικό κίνημα της εσπερίας και αναδύθηκε από τον αποκρυφισμό. Προπάτορας του αποκρυφισμού θεωρείται ο γερμανός χριστιανός Χάινριχ Κορνέλιους Αγκρίπα, ενώ «πατέρας» του νεότερου (αποκρυφισμού με τη στενή έννοια του όρου) υπήρξε ο γάλλος ελευθεροτέκτονας χριστιανικής πίστεως Ελιφάς Λεβί. Χριστιανοί συγκριτιστές υπήρξαν επίσης οι ιδρυτές του Ερμητικού Τάγματος της Χρυσής Αυγής Γούντμαν, Ουέστκοτ και ΜακΓκρέγκορ Μάδερς, όπως και η επιφανής αποκρυφίστρια Ντάιον Φόρτσουν (ίδρυσε την Αδελφότητα του εσωτερικού Φωτός), η οποία εκπόνησε την κλασική «νεοπαγανιστική» θεολογία του «διθεϊσμού», την οποία ακολούθησε ένα σημαντικό μέρος του επίσης τρεφόμενου από τον χριστιανισμό κινήματος της Νέας Εποχής. Ο «Νεοπαγανισμός» και η Νέα Εποχή είναι κινήματα βαθιά επηρεασμένα από την καμπάλα, τον ερμητισμό, τον ελευθεροτεκτονισμό, έναν από την δύση «κακοποιημένο» ινδουισμό και κυρίως από τον χριστιανικό μυστικισμό. Σχετικά κινήματα υπάρχουν και στην Ρωμιοσύνη, αναμειγμένα με επιρροές από την αρισσοφία, την ουφολογία, τον ευημερισμό και τον Θετικό Χριστιανισμό (Αρχαιοκεντρισμός ή Ελληνοκεντρισμός).

Οι ομοιότητες της Νέας Εποχής με τον Αρχαιοκεντρισμό είναι πάμπολλες, η Φόρτσουν λ.χ. αντιστοιχίζει τους εθνικούς θεούς με τους Αρχαγγέλους του Ιουδαϊοχριστιανισμού (*Selbstverteidigung mit PSI*, σελ. 145, Μόναχο 2004), ενώ για την Ντολόρες Νοβίκι και τον γνωστό αποκρυφιστή και ιδρυτή του Τάγματος «Υπηρέτες του Φωτός» Β. Ε. Μπάτλερ οι εθνικοί θεοί είναι «οι υιοί του θεού» της βίβλου (Nowicki: *Magische Rituale*, σελ. 74, Φράιμπουργκ 2000), η Τζίν Ρούλαντ δε εμφανίζει τον Ερμή και τον Ίκαρο σαν αγγέλους και τον Απόλλωνα σαν αρχάγγελο της τάξεως των Ελοχίμ, δηλ. σαν το «δεξί χέρι» του τριαδικού Γιαχβέ. (*Das große Buch der Engel*, σελ. 260, Ντάρμστατ 2006). Υπάρχουν μάλιστα και Νεοεποχίτες, οι οποίοι ακυρώνουν τελείως την ύπαρξη των εθνικών θεών: «ο Ιεχωβάς των Ιουδαίων, ο Δίας των Ελλήνων, και όπως αλλιώς θέλουν να λέγονται, όλοι τους είναι νεκροί» (Alain the Astrologer, από: H.J. Ruppert: *New Age*, σελ. 108-114, Βίσμπαντεν 1985, κατά τον Reinhard König: *New Age*, σελ. 19, Νόιχάουσεν-Στουτγκάρδη 1987). Ο «νεοπαγανισμό» αναπτύχθηκε λοιπόν εντός της εσπερίας και αποτελεί παρακλάδι ή υποπροϊόν του μονοθεϊσμού της.

Η Ελληνική θρησκεία από την άλλη αναπτύχθηκε εντός των αρχαίων ελληνικών πόλεων και η δομή της διαμορφώθηκε από αυτές. Συνεπώς, ο Ελληνισμός δεν είναι καθόλου «παγανιστικός». Είναι μία αρχαία παράδοση, η οποία εξελίχθηκε υπό την έντονη επιρροή του στωϊκισμού και ιδίως του πλατωνισμού και χρωστάει την ύπαρξη της στον Γεώργιο Γεμιστό-Πλήθωνα. Η παλινόρθωση της συνιστά επανιθαγενοποίηση (Re-Indigenization) ή «θρησκευτική αναζωογόνηση» (κατά την πολιτισμική ανθρωπολόγο Δρ. Ευγενεία Φωτίου) και όχι «νεοπαγανισμό». Είναι μία αυτόνομη παράδοση, πάει να πεί: δεν ανήκει στη Δύση, την Ρωμιοσύνη ή Ανατολή. Επίσης δεν διατηρεί επαφές, ούτε συνεργάζεται με αποκρυφιστικές ή «νεοπαγανιστικές» ομάδες. Αντιθέτως, οι ελληνικές συλλογικότητες συμπάσχουν και συνεργάζονται με τις υπόλοιπες αυτόχθονες παραδόσεις ανά την υφήλιο σκοπεύοντας στην αποκατάσταση της εθνόσφαιρας. Η Ελληνική παράδοση υποστηρίζει λ.χ. τους Λακότα και την απόφαση τους για την καταπολέμηση της «κακοποίησης και καπηλείας» της παράδοσης τους από την Νέα Εποχή («Οι Ινδιάνοι κηρύσσουν πόλεμο σε όσους καπηλεύονται τις θρησκευτικές πρακτικές τους», κήρυξη πολέμου από τον Ιούνιο του 1.993). Οι συλλογικότητες της συμπορεύονται με το πνεύμα της άνω κήρυξης πολέμου. Αυτή η στάση εντάσσεται στο γενικό πλαίσιο της υπεράσπισης της εθνόσφαιρας και της προστασίας των εθνικών παραδόσεων και της πολυμορφίας των, έναντι των πλοκαμιών του παγκοσμίου μονοθεϊσμού και του εγκλήματος της ιεραποστολής και της αφομοίωσης

των πολιτισμικών εθνών στην κυριαρχική κουλτούρα και θρησκεία της εσπερίας. Η επανιθαγενοποίηση είναι το μόνο αντίδοτο στην αφομοίωση, στην οποία μάλιστα συμβάλλει τόσο η Νέα Εποχή, όσο ο «Νεοπαγανισμός» μέσω της νόθευσης και αλλοίωσης των πρακτικών και εθίμων της εκάστοτε παράδοσης, όπως έχει ήδη συμβεί π.χ. με τον σαμανισμό στα όρη Αλτάι της Σιβηρίας (Anett Christine Oelschlägel: *Plurale Weltinterpretationen: Das Beispiel der Tyva Ssibiriens. Studies in Social and Cultural Anthropology*, Φίρστενμπεργκ/Χάβελ 2013).

Οι «νεοπαγανιστές» αντιλαμβάνονται τους εαυτούς τους και αυτοπροσδιορίζονται ως «παγανιστές». Οι Έλληνες όμως δεν είναι «παγανιστές», ούτε αποτελούν ακόλουθοι μιας θρησκείας, αλλά πολιτισμικό έθνος. Στη σύγχρονη κοινωνία ο όρος «παγανισμός» αναφέρεται στις αυτόχθονες θρησκείες και παραδόσεις, δεδομένου ότι είχε επιβληθεί μαζί με τους όρους «ειδωλολατρία» και «δαιμονολατρία» σε βάρος των εθνικών θρησκείων από τον παγκόσμιο μονοθεϊσμό. Ακριβώς όπως ο ίδιος ο χριστιανισμός είχε επιβληθεί δια πυρός και σιδήρου στους Έλληνες, στους Ρωμαίους και στους ιθαγενείς πληθυσμούς της Αμερικής, επέβαλε επίσης αυτούς τους «όρους» στα έθνη που αιχμαλώτισε. Οι αρχαίοι λαοί δεν αποκαλούσαν τους εαυτούς τους «ειδωλολάτρες» ή «παγανιστές», μιας και αυτοί οι όροι δεν είναι μόνον αλλοτριωτικοί, αλλά προέρχονται και από έξωθεν αντιλήψεις, ξένες προς τον εθνισμό τους.

«Ο όρος παγανιστής στη λατινική του αρχική μορφή (Paganus, χωρικός), αποτελεί μία ακόμη βρισιά των νικητών χριστιανών από τον 4ο αιώνα και μετά, για να απαξιώσουν τα υπολείμματα των Εθνικών θρησκευτών. Με τον όρο αυτό, ταύτισαν όλους τους εμμένοντες στα Πάτρια με την εικόνα του αμόρφωτου και αγροίκου επαρχιώτη. Στο 20ο αιώνα ωστόσο, και αφού επί αιώνες ο όρος χρησιμοποιήθηκε στις περισσότερες ευρωπαϊκές γλώσσες ως ταυτόσημος του Εθνικός ξαναήλθε στην επιφάνεια με το πρόθεμα νέο- από διάφορους χριστιανοτραφείς κύκλους του Εσωτερισμού και του New Age» (ΥΣΕΕ, Συχνές ερωτήσεις, No. 24). Για τον όρο «ειδωλολατρία» τοποθετείται το ΥΣΕΕ ως εξής: «Οι πρώιμοι μισέλληνες χριστιανοί Πατέρες παντελώς ανήμποροι ν' αντιπαρατεθούν λογικά στη φιλοσοφική σκέψη και ανίκανοι να μεταλλάξουν την ισχυρή θρησκευτικότητα του Ελληνικού Έθνους, προσπάθησαν να τη γελοιοποιήσουν, κατηγορώντας τους προγόνους μας ότι προσκυνούσαν τάχα τα υλικά των απεικονίσεων (πέτρες, μάρμαρα, πηλό, ξύλα κ.λ.π.)» (No. 23).

Τέλος, υπάρχουν και κάποιοι αμερικανοί «νεοπαγανιστές» που ισχυρίζονται ότι είναι «ελληνιστές» - πολυθεϊστές, όμως στην πραγματικότητα δεν είναι αληθινοί «ελληνιστές» - πολυθεϊστές, αλλά μέλη «της λεγόμενης Wicca ή άλλων νεοπαγανιστικών ομάδων που απλά μεταμφιέζονται σε ελληνοιστές για λόγους που κρύβονται στα βάθη των μυαλών τους. Εμείς προφανώς δεν ενδιαφερόμαστε να έχουμε καμία σχέση με αυτούς τους ανθρώπους. Η παράδοσή, η θρησκεία και οι αξίες μας, σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει μεταμφιέζονται σε να εκμεταλλεύονται, όπως βέβαια δεν πρέπει να εκμεταλλεύεται καμία άλλη εθνική παράδοση, θρησκεία και οι αξίες της» (Wojciech Jan Rudny interviews a constitutional member of the Supreme Council of the Ethnikoi Hellenes on behalf of the polish «GNIAZDO» magazine).

Ο αποκρυφισμός, ο «νεοπαγανισμός» και η Νέα Εποχή δεν αγγίζουν τον Ελληνισμό.

Στυλιανός Κ. Αρίστων

2η Ισταμένου Βοηδρομιώνος του τέταρτου έτους της 698ης Ολυμπιάδος / 4. Σεπτεμβρίου 2016

4. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

α. Με τον όρο «Έλληνες» νοούνται στη σύγχρονη Ελλάδα οι υπήκοοι του λεγόμενου Ελληνικού Κράτους και οι απόγονοι αυτών ανά τον κόσμο.

β. Η λέξη «Εθνισμός» (λατ. Ethnicum) χαρακτηρίζει τις θρησκείες των αρχαίων λαών όπως και την εθνική συνείδηση των λαών. Προέρχεται δε από την ελληνική λέξη «εθνικός» και την ύστερη λατινική «ethnicus». [Dictionary](#).

γ. Ο «εθνισμός» δεν σχετίζεται βέβαια με την νεωτερική δυτική ιδεολογία του «εθνικισμού». Οι Έλληνες δηλώνουν ότι είναι το καθήκον όλων των πνευματικά υγιεί ανθρώπων να υπερασπίζονται την φυσική ποικιλομορφία ή πολυμορφία εναντίον όλων των συστημάτων, που προσπαθούν να «εξουδετερώσουν» τα έθνη (μέσω της καταστροφής του πατρογονικού έθνους τους), τον πλουραλισμό, την πολυφωνία και τις αυθεντικές παραδόσεις με μοναδικό στόχο την ομογενοποίηση. Ο εθνισμός δεν έχει τίποτα να κάνει με πολιτικά κόμματα και σύγχρονες ιδεολογίες, όπως ο εθνικισμός, που εφευρέθηκαν από τον χριστιανικό κόσμο και ήταν συνεπώς άγνωστες στους αρχαίους Έλληνες. «Ο εθνικισμός είναι ένα σύγχρονο κίνημα» (Encyclopædia Britannica: Nationalism, τελευταία πρόσβαση: 7η Μαρτίου «2014»).

δ. Τι είναι και τι δεν είναι ελληνισμός:

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ είναι λ.χ.: αριστοκρατία, δημοκρατία, πολιτική («ενασχόληση με τα κοινά»), πανψυχισμός, υλοζωϊσμός, πολυθεισμός, ορθοπραξία, θεουργία, Όμηρος, Ησίοδος, ελληνική φιλοσοφία (από Ιωνική Σχολή έως τον Πυρρωνισμό), ελλ. θέατρο, γλώσσα, λογοτεχνία, μαντική, ιατρομαντεία, θεουργία, Αττικό ημερολόγιο, τα Μυστήρια (Ελευσίνα, Σαμοθράκη, Κρήτη κ.α.), μουσική (Λύρα, Κιθάρα, Άρπα), ελλ. αξιακό σύστημα (ευθότητα, απλότητα, περηφάνια, σωφροσύνη, δικαιοσύνη κτλ.), επιστήμη (ιδίως η Κοσμολογία), φυσιατρική (διαιτολογία, φυτοθεραπεία, εγκοίμησις), πολυμορφία, ανομοιογένεια, θεωρία εξέλιξης (Αναξίμανδρος), έμφαση στο καθήκον.

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ δεν είναι π.χ.: Ελληνιστική θρησκεία, συγκρητισμός, ανατολή, γοητεία (μαγεία), ερμητισμός, γνωστικισμός, μυστικισμός, σωτηριολογία, μονοθεισμός, ιουδαιοχριστιανισμός, Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, Ρωμιοσύνη, σύγχρονο «ελληνικό» κράτος, ηθικολογία, υποκειμενικότητα (ιδεολογία), μοναχισμός, εθνικισμός, διεθνισμός, κοινοβουλευτισμός, μιλιταρισμός, ιστορικός υλισμός, λενινισμός, αποκρυφισμός, αριοσοφία, ευημερισμός, αρχαιοκεντρισμός ή ελληνοκεντρισμός, Νέα Εποχή, «νεοπαγανισμός», πίστη, ορθοδοξία.